

სტანდარტული ტიპის ხელშეკრულებათა შინაარსის კანონმდებლობასთან შესაბამისობის გადამოწმებით, რაც გულისხმობს კანონმდებლობაში შესაბამისი იმპერატიული ნორმების შემოღებას.

ძალადობის არსი და მისი სამართლებრივი რეგულირების პრობლემები

არჩილ ლორია

თბილისის ჰუმანიტარული სასწავლო უნივერსიტეტის პროფესორი საქართველოს სამართლის მეცნიერთა კავშირის წევრი

საკვანძო სიტყვები: ძალადობა, ეროვნული კანონმდებლობა, სამართლებრივი რეგულირება.

სამართლებრივი და სოციალური სახელმწიფოსა და დემოკრატიული ინსტიტუტების განვითარების აუცილებლობა ჩვენს ხელისუფლებას მრავალი გამოწვევის წინაშე აყენებს. აქტუალურ საკითხთაგან ერთ-ერთი ძალადობის პრობლემაა. ადამიანის უფლებათა დამცავი ყველა საერთაშორისო აქტი ზოგადად ჰგმობს ადამიანზე ძალადობის გამოვლენას, ნებისმიერი ფორმით. ამასთან, საერთაშორისო სამართლისთვის დამახასიათებელია, ზოგადი ნორმების პარალელურად, ცალკეული, ვიწრო პრობლემების დაკონკრეტება, ხაზგასმა და წინა პლანზე წამოწევა.

საქართველო, როგორც ევროკავშირში ინტეგრაციის მსურველი სახელმწიფო, ვალდებულია მოახდინოს საყოველთაოდ აღიარებული დემოკრატიული პრინციპების გაზიარება და საკუთარ კანონმდებლობაში დანერგვა. თუმცა, ამ ამოცანის განხორციელება მოითხოვს სერიოზულ ყურადღებას, უცხოური ნორმების სწორად გაგებას, ეროვნულ კანონმდებლობაში გააზრებულად ასახვას და სწორი სამართლებრივი პრაქტიკის დანერგვას. ამ მხრივ საინტერესოა ძალადობის არსის გარკვევის საკითხიც.

2011 წელს მიღებული იქნა ევროპული კონვენცია „ქალთა მიმართ ძალადობისა და ოჯახში ძალადობის პრევენციისა და აღკვეთის შესახებ“, რომელიც საქართველოში ამოქმედდა 2017 წლიდან. საქართველოს ჯერ კიდევ 2006 წელს აქვს მიღებული ანალოგიურ პრობლემებზე კანონი, რომელიც თავისი შინაარსით უპირატესად ემთხვევა დასახელებული საერთაშორისო აქტის ძირითად დებულებებს. ამის პარალელურად, საკითხის ცალკეული მხარეები დარეგულირებულია ეროვნული სისხლის სამართლის კოდექსითაც.

ზემო აღნიშნულ საკითხთან მიმართებით საჭიროა ყურადღება გავამახვილოთ ძალადობის, როგორც ზოგადად ადამიანის წინააღმდეგ მიმართული, ადამიანისთვის არსებითად მიუღებელი ქმედების არსსა და შიდა ბუნებაზე. ძალადობა იმდენად შეუთავსებელია თანამედროვე ცივილიზაციისა და დემოკრატიული განვითარებისთვის, რომ მის წინააღმდეგ სახელმწიფომ უცილობლად უნდა გაატაროს ქმედითი ზომები. თუმცა, ქმედების არსიდან გამომდინარე, გამართლებული არ არის ეროვნულ კანონმდებლობაში

ძალადობის ცალკეულ კატეგორიებად დაყოფა და კლასიფიკაცია. ჯერ ერთი, ძალადობრივი მოპყრობით გამოწვეული შედეგები თანაბრად მტკივნეულია როგორც სხვადასხვა სქესის, ისე ნებისმიერი ასაკისა და სოციალური მდგომარეობის ადამიანისთვის. ამასთანავე, ეს ეწინააღმდეგება ქვეყნის კონსტიტუციით აღიარებულ თანასწორობისა და ოჯახის კეთილდღეობაზე სავალდებულო ზრუნვის პრინციპებს. გარდა ამისა, კანონმდებლობის ამგვარი მიდგომა შეიძლება გახდეს სამართალდამცავი ორგანოების, ცალკეული თანამდებობის პირების მხრიდან არასწორი ინტერპრეტაციისა და, შესაბამისად, არადეკვატური პრაქტიკის გავრცელების საფუძველი, იმ თვალსაზრისით, რომ თითქოს, ქალის უფლებების დაცვას მეტი ყურადღება უნდა მიექცეს, ვიდრე – მამაკაცის უფლებათა დაცვას. აქ კი ადამიანის არსის აღქმაც დაირღვევა. აღნიშნულ პრობლემათა თავიდან აცილების მიზნით საჭიროა გარკვეული ცვლილებები განხორციელდეს და კიდევ უფრო დაიხვეწოს ეროვნული კანონმდებლობა.